

Joc gimcana: Un espai natural protegit. Un nou concepte

BENVINGUTS AL PARC!

9

Nivell educatiu/destinatari: Cicle mitjà i superior d'Educació Primària. Fàcilment adaptable a altres nivells.

Nre. participants: 25 a 50. L'activitat es desenvolupa en grups de 6 participants.

Durada: 1 hora i 30 minuts.

Espai necessari: Espai exterior suficientment gran perquè els grups facin les 5 activitats sense que un grup vegi el que fa l'altre.

Recursos i materials:

- Fitxes «Es pot fer, no es pot fer».
- Corda llarga (límits del parc).
- Flors de paper de seda i palletes tallades per la meitat.
- Porró.
- Sopa de lletres.
- Una instància, un suport de fusta, una pinça per subjectar el full i un llapis per grup.
- Graella de control per saber on va cada grup.

CRITERIS	
1	●
2	●
3	●
4	●
5	●
6	
7	●
8	●
9	
10	●
11	●
12	●
13	●
14	
15	●
16	●
17	●
18	
19	●
20	●
21	●
22	●
23	
24	●
25	●
26	●
27	
28	●
29	●
30	●

Objectius, continguts i finalitats

Mètode

Avaluació

Recursos

Territori

Organització i planificació

Objectius

- Conèixer l'entorn immediat d'un equipament d'educació ambiental.
- Descobrir un nou espai i satisfer la curiositat inicial de reconèixer-ne els elements principals.
- Comprendre el concepte d'espai natural protegit.
- Identificar, de manera lúdica, les finalitats d'un parc natural.

Continguts destacats

- Principals espais naturals protegits de Catalunya.
- Què és el que es pot fer i el que no es pot fer en un parc natural.
- Protecció i conservació en un espai natural protegit.
- Necessitat de creació dels espais naturals protegits.

Com es fa l'activitat?

1. Preparació 10 minuts

Es creen grups de 6-8 participants per a la gimcana, que han de superar les diferents proves que planteja l'activitat.

Hi ha d'haver 4 educadors o educadores i/o mestres situats a quatre indrets diferents de l'espai sense veure's entre ells, amb el material necessari per poder fer la seva prova. Un altre educador, dinamitzador de l'activitat, es col·loca al costat d'una taula que ha d'estar situada en un espai exterior central per utilitzar-la com a oficina de recepció dels visitants.

2. Desenvolupament 1 hora

L'educador dona la benvinguda al grup i li indica que per visitar qualsevol espai natural protegit és necessari saber el coneixement previ que tenen els visitants i per això hauran de superar 5 proves de «certa dificultat» per començar la seva visita.

Prèviament, els comenta que la visita es farà en petits grups per ser més respectuosos amb l'entorn, i que hauran de demanar i complimentar una instància (paper oficial) per poder visitar els espais naturals protegits de l'entorn. Aquest «document oficial» es demana a l'educador (dinamitzador de l'activitat) que fa la funció d'administratiu/tècnic/funcionari responsable dels espais naturals protegits de Catalunya. En el document s'ha de fer constar, per exemple: dades personals de cada membre del grup, tipus d'espai natural que es vol visitar, interès especial per algun element o temàtica que considerin important en la seva visita...

L'educador (dinamitzador de l'activitat) envia aleatòriament cada grup a un indret diferent un cop han «formalitzat» la seva instància i controla l'organització de l'activitat intentant que els grups vagin realitzant les proves sense que es formin cues a cada indret i que passin per totes les activitats. Per gestionar-ho, un cop superada una prova, el grup ha de tornar al centre del joc, on l'educador anota la prova que han realitzat i els n'indica la següent.

El joc consta de **cinc proves**:

- Prova «**Es pot fer, no es pot fer**»:
En aquesta prova hi ha un llistat de diferents accions, com per exemple: caçar, arreglar una casa vella, anar d'excursió, viure, tallar un arbre, fotografiar una flor, anar en bicicleta... Cada participant rep 3 papers amb 3 accions diferents que ha de llegir i situar cadascuna segons cregui convenient (individualment). Les tres possibilitat d'elecció són: es pot fer en un espai natural protegit, no es pot fer en un espai natural protegit, depèn de com es faci. Un cop tothom ha situat on ha cregut convenient les seves tres accions, l'educador passa per cada possibilitat i diu el nombre d'accions que s'han situat de manera equivocada. En aquest moment, el grup pot debatre entre ells el que consideren que individualment han situat de

manera errònia i canvien de lloc les accions que considerin oportunes. L'activitat s'acaba amb una petita explicació de l'educador sobre el que han considerat els participants, aclareix dubtes sobre les accions que han generat més debat i potencia la idea que en un espai natural protegit s'hi poden dur a terme moltes accions depenent de com es realitzin (reglamentació, circumstàncies pròpies de cada acció segons l'espai natural protegit...).

– Prova **«Els límits del parc»:**

És un símil de la gallineta cega. L'educador es presenta com el director d'un espai natural protegit, que és el que està delimitat per una corda. Explica que ha estat necessari crear aquest espai natural protegit per preservar un patrimoni determinat.

Demana si coneixen noms d'espais naturals protegits, és la manera d'iniciar i escollir els primers jugadors, que han de trobar l'oficina d'informació del parc. Dins de l'espai limitat per la corda, s'hi posa la meitat del grup amb els ulls tapats, la resta, des de fora, haurà de guiar els de dins perquè trobin l'«oficina d'informació», que pot ser un company o l'educador, i que es va movent per l'espai. La finalitat de la prova és que visualitzin el fet que un espai natural protegit és un espai limitat.

– Prova **«Els hàbitats d'una planta»:**

Una de les finalitats d'un espai natural protegit és preservar vegetació i fauna. En alguns

espais naturals protegits la conservació i la preservació de determinades espècies en perill d'extinció és complicada i requereix esforços, recursos i accions d'intervenció i gestió immediata per tal de garantir-ne la preservació.

En aquest cas l'educador presenta una espècie vegetal en perill d'extinció (representada per una flor feta amb paper de seda), explica que és una de les finalitats de gestió més importants del seu parc i demana als participants que ajudin a preservar-la. S'explica que cada planta o arbre té el seu hàbitat i si està en perill d'extinció només la podem transportar a una altra zona amb un hàbitat amb les mateixes característiques.

Per ajudar, cada participant haurà de portar (xuclant amb una palleta) altres flors semblants (de paper de seda) d'un hàbitat (indret allunyat de l'espai natural protegit) fins a la flor que està en perill d'extinció. Si pel camí els cau la flor han de tornar a començar.

No cal que tots els participants aconsiguin portar una flor d'un hàbitat a un altre. Ho poden intentar tantes vegades com consideri l'educador.

– Prova **«Frase feta amb aigua a la boca»:**

Com que aquesta activitat es realitza principalment al Montseny-Viladrau, s'utilitza un element molt representatiu: l'aigua.

L'educador planteja el tema que l'aigua és un bé preuat i que no es pot malbaratar. Amb

un porró, omple d'aigua la boca de cada participant i els fa dir un embarbussament sense que els en caigui cap gota. Per exemple: Plou poc, però pel poc que plou, plou prou.

- Prova «**Sopa de lletres, jeroglífics...**»: Aquesta prova la proposa el director del joc en qualsevol moment de la gimcana a cada grup quan han superat una prova i abans d'anar a un altre indret. El seu contingut pot estar relacionat amb el nom d'espais naturals protegits, o amb el d'elements característics d'un espai natural protegit determinat, o amb el nom d'espècies animals o vegetals d'especial protecció... És una prova que ens pot aportar informació que un cop s'ha realitzat aquesta activitat inicial ens permet introduir conceptes relacionats amb l'espai natural protegit que es vol conèixer.

3. Avaluació i seguiment 15 minuts

Cal que tots els participants facin les proves proposades amb el seu grup. Al final de cada prova l'educador coordinador del joc demana a cada petit grup informació del que ells creuen que han fet a cada activitat.

Al final del joc es demana a cada grup que diguin què creuen que és un espai natural protegit i quines en són les funcions principals.

Suggeriments i orientacions didàctiques

És molt important la coordinació entre proves per a un bon desenvolupament del joc i per evitar que els grups s'ajuntin massa en una prova determinada.

La teatralització de l'educador (dinamitzador) de la prova és molt rellevant per relacionar els aspectes lúdics, molt importants, amb la finalitat (contingut) de la proposta.

Per saber-ne més...

«Espais naturals protegits». CEA Santa Marta. Col·lecció Guix 2, suplement núm. 263. Barcelona: Editorial Graó.

ORTEGA, R. *Jugar y aprender*. Díada editora. A: Serie práctica, núm. 3. Universitat de Sevilla.

FELIU, M. *Així és el Parc Natural del Montseny: de l'Erola a l'Erola. Crònica d'una aventura*. Editorial Mediterrània. Barcelona. 2000.

Autoria
Santa Marta

Dr. Ariet 6
17406 Viladrau
Tel. 938849131

c/e: ambiental@viladraueducacio.com
Web: www.viladraueducacio.com

SANTA MARTA

Centre d'Innovació Educativa del Parc
Recursos per a la sostenibilitat